

**ELEKTROTEHNIČKI FAKULTET
BEOGRAD**

**VHDL implementacija 32-bitnog procesora opste
namene**

studenti: Andrej Sulem
390/2010

Nenad Prahovljanovic
400/2010

profesor: dr Veljko Milutinović
asistent: Živojin Šuštran

broj osvojenih poena:

Beograd
19.6.2016

VHDL implementacija 32-bitnog procesora opšte namene

Andrej Sulem

email: sa100390d@student.efn.rs

Nenad Prahovljanovic

email: pn100400d@student.efn.rs

1. DEFINISANJE PROJEKTA

1.1 Uvod

Uvod u projekat, svrha, važnost i upotreba.

1.2 Ciljevi projekta

Cilj projekta je implementacija 32-bitnog procesora opšte namene sa jednim jezgrom koji je povezan sa dve kes memorije, jednom za podatke, drugom za instrukcije. Ovim projektom studenti treba da steknu osnovno iskustvo u projektovanju procesora.

2. OPIS DIZAJNA

2.1 Zabeleške uz dizajn

Ovde navesti sve pretpostavke koje su uzete u obzir u projektovanju i opšte zabeleške.

Interfejs procesora prema okolini sadrži linije za komunikaciju sa keš memorijama, RESET signal i signal kloka. Prilikom startovanja sistema RESET signal se postavlja na aktivnu vrednost i nakon nekog vremena se vraća na neaktivnu vrednost. Trajanje RESET signala je dovoljno da se ceo sistem resetuje. Jezgro je RISC arhitektura sa sledećim osobinama:

- registarski fajl
- load/store arhitektura
- adresiranje je bazirano na vrednostima u registrima
- uniformna instrukcijska rec, velicine 32bita

Procesor sadrži protočnu obradu. Broj stepeni je 5. Za instrukcije skoka se koristi prediktor skoka koji je realizovan po principu kesa sa 2-bitnom semom. Jezgro ima 32 registara opšte namene širine 32-bita. Registri su obeleženi sa R0 – R31. Registri specijalne namene su: 1) PC je pokazivač na sledeću instrukciju i 2) SP pokazivač na vrh steka. SP pokazuje na prvu slobodnu lokaciju i stek raste ka nižim adresama.

2.2 Faze dizajna

Detaljno opisati sve faze dizajna i priložiti odgovarajuće dijagrame.

Procesor sadrži protočnu obradu. Postoje pet faza: FETCH, DECODE, EXE, MEM, WB.

2.2.1 Interfejs između procesora i memorije

Linije za komunikaciju sa keš memorijom podataka su:

- 1) 32 adresne linije,
- 2) 32 linije za čitanje podatka,
- 3) 32 linije za upis podataka i
- 4) kontrolne linije.

Linije za komunikaciju sa instrukcijskom keš memorijom su: 1) 32 adresne linije,

- 2) 32 linije za čitanje podatka i
- 3) kontrolne linije.

Adresibilna jedinica je reč. Reč je veličine 4 bajta.

2.2.2 Faze izvršavanja instrukcije

Instrukcije prolaze kroz pet faza procesora.

Faze su:

- 1.FETCH – dohvaćanje instrukcija
- 2.DECODE – dekodovanje instrukcija i citanje operanada iz registarskog fajla.
- 3.EXE – izvršavanje date instrukcije.
- 4.MEM – citanje i upis iz/u kes memoriju.
- 5.WB – upis u registarski fajl.

2.2.2.1 FETCH faza

U Fetch fazi se vrsi dohvaćanje instrukcije. Prosledjuje se adresa instrukcijskom kesu i odatle se cita instrukcija. Adresa se salje i u prediktor skoka kako bi se izvršila provera da li je to instrukcija skoka. Ukoliko jeste, prediktor nam vraća predviđeni PC koji saljemo u instrukcijski kes i citamo instrukciju. Nakon toga, PC i instrukciju saljemo u narednu fazu.

2.2.2.2 DECODE faza

U ovoj fazi vrsimo dekodovanje instrukcija, kao i citanje operanada iz registarskog fajla. Ka ovoj fazi se vrsi i prosledjivanje iz narednih faza ukoliko se cita nekorektna vrednost iz registra. Kada se procita, vrednost registra, PC, neposredna vrednost i opcode se salju ka sledecoj fazi.

2.2.2.3 EXE faza

U EXE fazi na osnovu opcode-a izvršavamo datu instrukciju. U ovoj fazi je realizovana ALU jedinica na cijem izlazu dobijamo rezultat izvršavanja u zavisnosti od

instrukcije. Ukoliko je instrukcija skoka, salju se potrebne informacije ka prediktoru radi azuriranja njegovog sadržaja. Izlaz iz ALU se vodi u sledeću fazu kao i adrese destinacionog i izvorisnog registra.

2.2.2.4 MEM faza

Mem faza cita i upisuje u data kes. Ukoliko se radi o instrukciji LOAD, cita se sa adrese koja je dobijena sa izlaza ALU jedinice i smesta u dest.registar koji se prosledjuje u narednu fazu. Ukoliko je store, upisuje se u memoriju iz izvorisnog registra na adresu koja se prosledjuje sa izlaza ALU jedinice.

2.2.2.5 WB faza

Write back faza vrsi upis u registarski fajl. Ukoliko se radi o aritmeticko-logickoj instrukciji upisuje se rezultat operacije sa ALU jedinice. U slučaju da je load, upisuje se ocitana vrednost iz data kesa.

3. IMPLEMENTACIJA

Jezik koji koristimo je VHDL (Very-high-speed-integrated-circuit Hardware Description Language) a alati Quartus II i ModelSim-Altera.

VHDL implementacija je jedna od tri podjednako vazne etape u projektovanju i testiranju RISC procesora.

Implementacija se sastoji iz dva glavna tipa logickih elemenata: kombinacionih i sekvencijalnih elemenata. Kombinacioni elementi su elementi koji rade sa podacima, znaci da njihovi izlazi zavise od tekućih ulaza. Sekvencijalni elementi su elementi koji drže neku vrednost. Svaki takav element ima najmanje dva ulaza i jedan izlaz. Dva ulaza su podatak koji treba da je upisan i clock signal. Izlaz obezbeđuje vrednost upisanu u prethodnom ciklusu.

3.1 Hazardi

Hazardi koji postoje su hazardi podataka.

3.2 Oporavak od hazarda

Hazard tipa RAW se može hardverski eliminisati tehnikom prosledjivanja. Ali postoje neke situacije RAW hazarda podataka kada je jedini način da se obezbedi korektno izvršavanje instrukcija u pipeline-u zaustavljanje pipeline-a. To se radi signalom 'stall'.

3.3 Primeri hazarda

Kao ilustracija hazarda podataka koji može da nastane kod pipeline izvršavanja instrukcija može se uzeti sledeći primer:

```
add R1, R2, R3
sub R4, R5, R1
and R6, R1, R7
```

```
or R8, R1, R9
xor R10, R1, R11
```

Sve instrukcije posle instrukcije add koriste rezultat instrukcije add koji se nalazi u registru R1.

Ovaj hazard se rešava prosledjivanjem. Add instrukcija već u EXE fazi ima vrednost registra R1 tako da se prosledjuje sub instrukciji u DECODE fazi prilikom citanja operanada. Takođe se iz MEM i WB prosledjuje u DECODE za instrukcije and i or respektivno.

Primer kada treba zaustaviti pipeline:

```
lw R1, 32(R6)
add R4, R1, R7
sub R5, R1, R8
and R6, R1, R7
```

Instrukcija lw ima podatak tek na kraju MEM faze, dok je add instrukciji taj podatak potreban u DECODE fazi. Jedini način je zaustavljanje pipeline. Sve instrukcije počev od instrukcije add su zakasnjene za jednu periodu signala takta. Sada je moguće proslediti podatak iz MEM faze u DECODE fazu add instrukcije. Takođe, sada instrukcija lw u prvoj polovini stepena WB upisuje u R1, a instrukcija sub cita u drugoj polovini stepena DECODE.

3.4 Prediktor skoka

Jedinica sa kesom predviđanja ima strukturu koja je jako slična strukturi kes memorije i realizovana je u tehnici asocijativnog preslikavanja. U asocijativnom delu se čuvaju adrese izvršavanih instrukcija skokova. U odgovarajućem ulazu RAM dela se nalazi predviđena vrednost za PC i bit predviđanja. Kad god se u stepenu IF cita neka instrukcija adresa te instrukcije se vodi na ulaze asocijativnog dela kes memorije i vrsi provera da li se u nekom od ulaza asocijativnog dela nalazi ta vrednost. Ako se ne nalazi to znaci ili da nije instrukcija skoka ili je instrukcija skoka koja do sada nije izvršavana. Ako se nalazi, to znaci da je to instrukcija skoka koja je već bila izvršavana i za nju postoji predviđanje da li će biti skoka ili ne. Predviđanje se radi po dvobitnoj semi.

4. TESTIRANJE I VERIFIKACIJA

Celokupan sistem je testiran proveravanjem pojedinačnih instrukcija.

3.1-n Test primer

Pokrivene greske za test primer x. Rezultati.

5. ZAKLJUČAK

Kada se napravljeni procesor istestira, sledeći korak je stavljanje na FPGA chip.

Pipelining je standardna tehnika RISC procesora koja se koristi da unapredi kako clock speed tako i ukupne performanse. Pipelining omogućava procesoru da radi na različitim stepenima obavljanja instrukcije u isto vreme tako da više instrukcija može da se izvrši u kracem vremenskom periodu. Kada je procesor sa pipeline-om u toku jednog clock-a svaki od tih modula, ili faza je u

upotrebi u isto vreme izvršavajući različite instrukcije u paraleli.

6. LITERATURA

1. <http://home.etf.rs/~vm/os/vlsi/index.html>

2. http://rti.etf.bg.ac.rs/rti/ri3aor/literatura/predavanja/Pipeline_2007.pdf